

Drivtelling av gytefisk i lakseførende elver i Nordland i 2012

Øyvind Kanstad-Hanssen
Vemund Gjertsen
Anders Lamberg

Rapport nr.	2012-12	Antall sider - 18
Tittel -	Drivtelling av gytefisk i lakseførende elver i Nordland i 2012.	
Forfatter(e) -	Øyvind Kanstad-Hanssen, Vemund Gjertsen* og Anders Lamberg*	
	* Skandinavisk naturovervåking	
Oppdragsgiver -	Tilskuddsbasert	
Referat:	<p>Høsten 2012 ble forekomsten av laks og sjørret registrert ved drivtelling i 18 elver/vassdrag i Nordland. Gytebestandsmålet (GBM) ble dokumentert oppnådd i 8 av 18 elver der GBM er utarbeida. I de øvrige 10 elvene varierte oppnåelsen av GBM fra 95 % til bare 13 %. I seks av de undersøkte elvene er det i tillegg til laks betydelige bestander av sjørret.</p>	
	Lødingen, desember 2012	
 <p>Ferskvannsbiologen</p> <p>Postadresse : postboks 127 8411 Lødingen</p> <p>Telefon : 75 91 64 22 / 911 09459</p> <p>E-post : ferskvannsbiologen@online.no</p> <p style="text-align: right;"><i>forsidefoto: Vemund Gjertsen</i></p>		

Forord

Denne rapporten gir en oppsummering av resultatene fra drivtelling/dykking av laks, sjørret og sjørøye i 18 lakseførende elver i Nordland. Arbeidene er finansiert delvis av tilskuddsmidler fra Fylkesmannen i Nordland tildelt Prosjekt Utmark. Statkraft Energi AS har bekosta undersøkelsene i Kobbelva og Røssåga. I Beiarelva har Statkraft og SKS Produksjon delfinansiert undersøkelsene, mens NTE bekosta undersøkelsene i Åbjøravassdraget.

Øyvind K. Hanssen
prosjektleder

Innhold

Forord	2
1. Innledning	3
2. Områdebeskrivelse	3
3. Metoder	5
4. Resultater	5
4.1 Kobbeldalselva	5
4.2 Forfjordelva	5
4.3 Kongsvikelva	6
4.4 Elvegårdselva (Bjerkvik)	6
4.5 Heggedalselva	6
4.6 Rånaelva	6
4.7 Kjeldelva	6
4.8 Vestpollselva	7
4.9 Forsåelva	7
4.10 Kobbelva og Gjerdalselva	7
4.11 Laksåga (Nordfjord)	7
4.12 Futelva	7
4.13 Lakselva-Valnes	7
4.14 Beiarelva m/sideelver	7
4.15 Saltdalselva m/sideelver	8
4.16 Røssåga	8
4.17 Urvollelva	8
4.18 Åelva/Åbjøra	8
5. Diskusjon	10
6. Litteratur	11
Vedlegg	12

1. Innledning

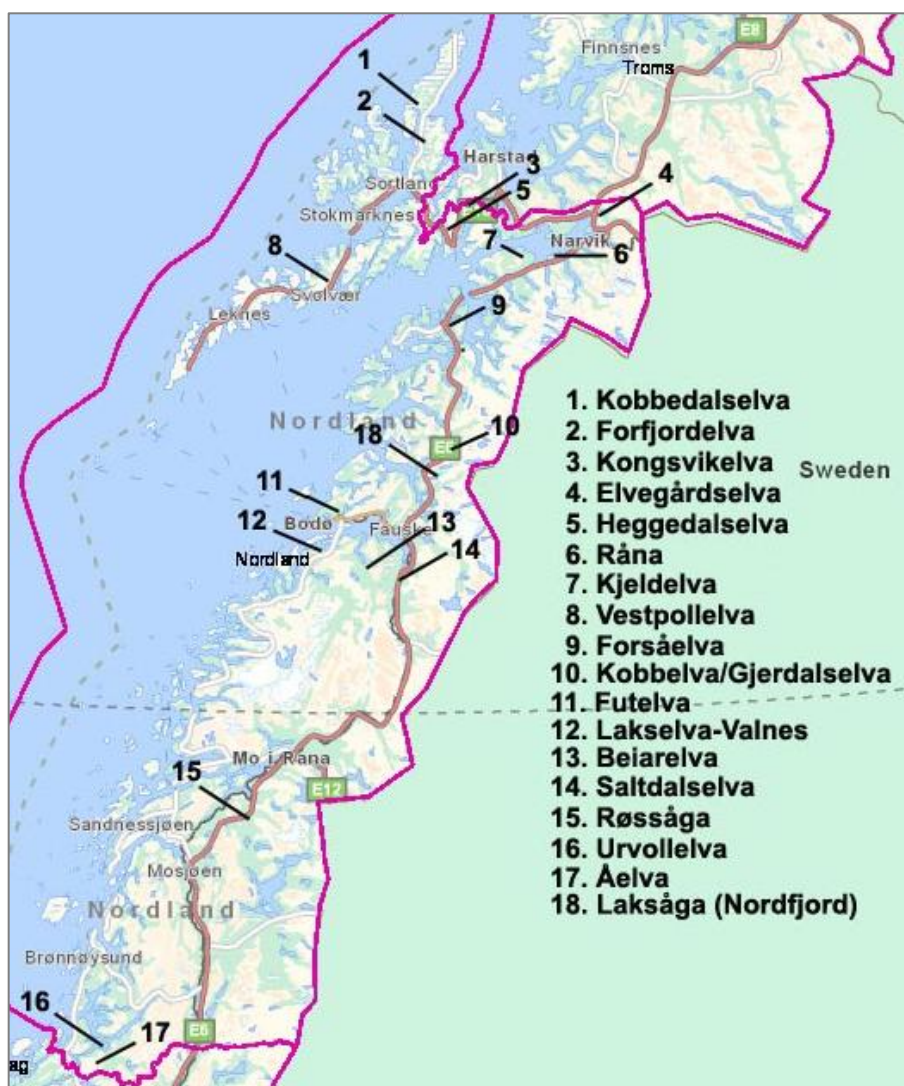
Lakseforvaltningen i Norge skal bygge på et "føre var"-prinsipp som avhenger av at det fastlegges vassdragsspesifikke referansepunkter. Innføringa og utarbeidinga av gytebestandsmål er et slikt referansepunkt, som fastsetter et krav til bestandsmål (antall hofisk/gytebiomasse) som skal sikre at bestanden holdes over bevaringsgrensen (Hindar m. fl. 2007, Anon 2009a,b).

En enkel måte å kontrollere om det fastsatte gytebestandsmålet er overholdt er å registrere hvor mye hofisk som står i elva ved gytetidspunktet. Drivtelling av gytefisk av laks, sjørret og sjørøye er en enkel og kostandseffektiv metode, som forutsatt utført med kvalifisert personell, gir et relativt høyt presisjonsnivå. I elva Skjoma i Narvik kommune har den totale oppvandringen av anadrom fisk blitt registrert med videokamera siden 2001, og de siste syv årene er det i tillegg gjennomført drivtelling i elva (Lamberg m.fl. 2009a, Lamberg m.fl. 2009b). Sammen med opplysninger fra offentlig fangststatistikk har drivtellingene i gjennomsnitt for perioden gitt kun 1 % lavere antall laks enn videoovervåkningen, og tilsvarende 2 % lavere antall sjørret. På samme måte er det utført drivtelling i Åelva/Åbjøra i Bindal kommune i 2008 og 2009, der oppvandringen til øvre del av vassdraget overvåkes med video i en laksetrapp. Her var observasjonene fra drivtellingene pluss innrapporterte fangster 8-12 % lavere enn videoovervåkningen, men tallene her er antatt å fange opp en del urapportert fangst (Lamberg m.fl. 2009c). I Skibotnelva i Troms ble det utført en metodetest basert på gjenobservasjon av radiomerka fisk (fisk merka 2-3 dager før drivtelling, og verifisert fortsatt elveopphold gjennom tracking to uker etter drivtelling). Av 26 merka fisk ble 22 (85 %) observert under drivtelling, et resultat som vurderes som veldig bra i og med at visibiliteten av merket ikke er god og avhengig av hvilken side fisken observeres fra (Kanstad Hanssen 2010).

Gjennom offentlige tilskudd og støtte/oppdrag fra vassdragsregulanter ble det utført gytefisktelling/drivtelling i til sammen 17 elver i Nordland høsten 2012. Denne rapporten gir en enkel oppsummering av resultatene fra registreringene i 2012, og om gytebestandsmålene dette ene året var oppfylt.

2. Områdebeskrivelse

Høsten 2012 ble forekomsten av laks, sjørret og sjørøye i 18 elver i Nordland, fra Elvegårdselva i nord til Åelva/Åbjøra i sør, kartlagt eller forsøkt kartlagt ved drivtelling/dykking (**figur 1, tabell 1**). Svømte og undersøkte strekninger fremgår av kart i vedlegg.

Figur 1 Kart over Nordland fylke med markering for undersøkte elver.

Tabell 1 Oversikt over elver med nedbørfelt, samla lakseførende strekning, svømt (kontrollert) strekning, gjennomsnittlig elvebredde og areal av kontrollert (svømt) lakseførende strekning (tall i parentes er areal oppgitt i forbindelse med fastsetting av GBM).

Elv	Kommune	Nedbørfelt (km ²)	Lakseførende strekning (m)	Svømt strekning	Bredde (m)	Areal (ha)
Kobbedalselva	Andøy	15	3500	3500	4	1,4 (2,8)
Forfjordelva	Andøy	29	6000	5200	7	3,7 (8,5)
Kongsvikelva	Tjeldsund	32	6100	6100	10	6,1 (8,7)
Elvegårdselva (Bjerkvik)	Narvik	121	4500	4500	12,5	5,6 (-)
Heggedalselva	Lødingen	52	2500	2500	8	2,0 (13,6)
Rånaelva	Ballangen	94	1500	1500	--	-- (6,6)
Kjeldelva	Ballangen	53	9700	9000	17,5	15,8 (26,4)
Vestpollelva	Vågan	9	1800	1800	7	1,3
Forsåelva	Tysfjord	31	4300	3100	5	1,6 (4,2)
Kobbrelva	Sørfold	403	--	2600	30	7,8
Laksåga (Nordfjord)	Sørfold	239*	3400	3400	22,5	7,6 (29,5)
Futelva	Bodø	46	5500	5500	8,5	4,7 (6,4)
Lakselva-Valnes	Bodø	70	800	800	12,5	1,0 (2,3)
Beiarelva m/sideelver	Beiarn	1062*	23500	23500	42	97,6 (247)
Saltdalselva m/sideelver	Saltdal	1542	60200	60200	44,5/16	202 (345,8)
Røssåga	Hemnes	3625*	11300	7000	72	50,4 (-)**
Urvollelva	Bindal	62,8	2700	2500	9	2,3 (5,4)
Åelva/Åbjøra	Bindal	526*	22500	22500	35	79,1 (138)

3. Metoder

Gytefiskregistreringene i Nordland ble gjennomført i tidsrommet 3. oktober til 12. november. Tidspunktet for hver elv ble forsøkt lagt så nært opp til antatt gytetidspunkt for laks som mulig. Antall tellere varierte fra elv til elv, og fremgår av resultatkapitlet. Antall tellere ble tilpassa bredden på elva slik at hele tverrprofilen av elva ble visuelt dekt. Hver drivteller var utstyrt med egen skriveplate med vannfast papir, og hver teller kunne notere og kartfeste observasjoner etter eget behov. All fisk ble klassifisert etter størrelse. For laks ble det benytta kategoriene smålaks (<3kg), mellomlaks (3-7kg) og storlaks (>7kg). Sjørørret ble delt i gruppene <1 kg, 1-3 kg, 3-7 kg og >7 kg. Eventuell sjørøye deles inn etter samme kategorier som sjørørret. I de fleste elvene ble all laks forsøkt registrert som hannfisk eller hofisk. Basert på morfologiske trekk som skader på finner (primært spord, bryst- og ryggfinne), pigmentering og gjellelokkforkortelse har rømt oppdrettsfisk blitt skilt fra villfisk. I et studium i seks vest-landselever ble det vist at over 80 % av rømt laks (verifisert gjennom skjellprøver) ble korrekt identifisert under drivtelling (Lehmann 2008). Studiet viste også at ingen villfisk feilaktig ble vurdert som rømt laks. Vi legger derfor til grunn at våre registreringer av rømt oppdrettslaks gir et tilnærma korrekt bilde av andelene av rømt laks i elvene.

Selve drivtellinga utføres ved at teller(-ne) svømmer aktivt nedover elva (passivt driv kun i strømsterke partier). Stans i tellingene gjøres kun ved naturlig stoppunkter som grunne strømnakker eller stilleflytende partier der det ikke står fisk. For å ha tilfredsstillende oversikt må teller holde blikket så langt fremfor seg som sikten tillater og pendle med hode fra side til side for å avseke så stor sektor som mulig. For å unngå dobbel-registrering av fisk er det viktig å kun telle fisk som passerer, og ikke fisk som svømmer fremfor nedover elva.

Benytta lakseførende strekninger tar utgangspunkt i vandringshindre og antatte lakseførende strekninger som det fremgår av rapporter og kart fra Fylkesmannen i Nordland. Oppmålingene av lakseførende strekning og strekning som ble undersøkt i forbindelse med gytefiskregistrering er utført med programvaren Mapsource fra Garmin. Beregning av gjennomsnittlig elvebredde er utført ved oppmåling (ca 4 tverrsnitt per km elv) fra www.norgebilder.no. Flomsletter og store tørrfall er ikke medregnet.

4. Resultater

4.1 Kobbodalselva

Elva ble telt 9/10 og sikten var da 2-4 m. Elva er generelt smal og dekningen var akseptabel med en teller (Øyvind K Hanssen). Det ble observert totalt 43 laks, fordelt på 27 smålaks og 16 mellomlaks. Det ble ikke registrert utgytt laks eller laks under gyting, og det antas derfor at registreringene ble utført før gyting hos laks. Det ble registrert tre sikre oppdrettslaks (6 %). Det ble ikke registrert sjørørret i elva i 2012. Gytebiomassen av observert laks var anslagsvis 72 kg (21 hofisk), mens oppgitt GBM er 76 kg hofisk eller 49 hofisk. Måloppnåelsen var dermed 95 %. På grunn av at andelen av mellomlaks var høy under registreringene i 2012 er måloppnåelsen god med hensyn til gytebiomasse, mens antall hofisk ble for lavt. Våre beregninger av produksjonsareal/svømt areal på 1,4 ha avviker betydelig fra grunnlaget for GBM som er 2,8 ha.

4.2 Forfjordelva

Elva ble svømt 9/10 og sikten var 4-5 m, noe som ga god dekning med en teller (Sondre Bjørnbet). Det ble observert totalt 30 laks, fordelt på 26 smålaks, 3 mellomlaks og 1 storlaks. Fisken sto svært klumpa fordelt og nær all fisk ble registrert i en kulp. Det ble ikkeregistrert utgytt hofisk eller fisk under gyting, og ut fra fordelingen av laksen i elva antar vi at registreringa ble utført før gytinga. Det ble registrert to sikre oppdrettslaks i elva (6 %). I tillegg til laks ble det også registrert 28 sjørørret, de fleste umodne fisk. Gytebiomassen av observert laks var anslagsvis 32 kg (15 hofisk), mens oppgitt GBM er 117 kg hofisk eller 73 hofisk. Måloppnåelsen var dermed kun 27 %. Om lag 1 km av øvre del av lakseførende strekning ble ikke svømt eller kartlagt på grunn av at elva etter hvert blei svært lita og steinete. Våre beregninger av produksjonsareal/svømt areal på 3,7 ha avviker betydelig fra

grunnlaget for GBM som er 8,5 ha. Selv om vi kompenserer for ikke-svømt areal blir avviket i arealberegning betydelig.

4.3 Kongsvikelva

Elva ble svømt 2/10 av en teller (Øyvind K Hanssen), og med sikt på 4-6 m ble det oppnådd god kontroll over elva. Det ble observert totalt 67 laks, fordelt på 61 smålaks og 6 mellomlaks. Laksen ble i hovedsak observert i øvre halvdel av elva. Det ble ikke observert gravende laks, og utgytt fisk ble ikke observert. Det ble ikke observert oppdrettsfisk i elva. Vi registrerte ni sjøørret i elva. Gytebiomassen av observert laks var anslagsvis 82 kg (35 hofisk), mens oppgitt GBM er 120 kg hofisk eller 69 hofisk. Måloppnåelsen var dermed 68 %. Våre beregninger av produksjonsareal/svømt areal er 6,7 ha, og avviker ikke vesentlig fra arealgrunnlaget for GBM (8,5 ha).

4.4 Elvegårdelva (Bjerkvik)

Elva ble svømt 8/10 av to tellere (Øyvind K Hanssen og Sondre Bjørnbet). Sikten var 6-8 m meter og ga god kontroll over elva. Det ble observert totalt 120 laks, fordelt på 51 smålaks, 52 mellomlaks og 17 storlaks. Det ble også registrert 17 sikre oppdrettslaks (12 %). I tillegg til laks ble det observert 62 sjøørret (24 < 1 kg, 19 1-3 kg og 19 3-7kg). Gytebiomassen av observert laks var anslagsvis 265 kg (52 hofisk), mens oppgitt GBM er 172 kg hofisk eller 43 hofisk. Måloppnåelsen var dermed 154 %. Det ble i 2012 kun påvist en laks ovenfor Laksholla. Et ras (blokkfall) i stryket mellom Laksholla og Ørretholla har trolig redusert vandringsmuligheten betydelig, og områdene ovenfor Laksholla må i dag regnes som tilnærma utilgjengelige for anadrom fisk.

4.5 Heggedalselva

Elva ble svømt 2/10 av en teller (Øyvind K Hanssen). Sikten var 10-12 meter og ga god kontroll over elva. Det ble observert totalt 9 laks, fordelt på 8 smålaks og 1 mellomlaks. Det ble også registrert en oppdrettslaks (10 %). I tillegg til laks ble det observert 12 sjøørret (7 < 1 kg, 4 1-3 kg og 1 3-7kg). Gytebiomassen av observert laks var anslagsvis 12 kg (6 hofisk), mens oppgitt GBM er 95 kg hofisk eller 36 hofisk. Måloppnåelsen var dermed 13 %. Våre beregninger av produksjonsareal/svømt areal på 2,0 ha avviker betydelig fra grunnlaget for GBM som er 13,6 ha. Eidiselva, ei sidegrein, ble svømt fra Eidisholla og ned til samløpet (1km) uten at det ble påvist fisk.

4.6 Rånaelva

Elva ble svømt 5/10 av to tellere (Anders Lamberg og Sverre Øksenberg) og sikten var 5-8 m. Elvestrekninga fra Kringelvatnet og ned til sjøen er prega av flere store, men grunne kulper. Det kan ikke utelukkes at noe fisk har unngått observasjon i disse kulpene, men det vurderes ikke som sannsynlig at det dreier seg om mange individer siden fisken i all hovedsak stod i strykpartiene av elva. Det ble observert totalt 53 laks, fordelt på 43 smålaks og 10 mellomlaks. Det ble ikke registrert sikre oppdrettsfisk i elva. I tillegg til laks ble det registrert 149 sjøørret, hvorav 108 var mindre enn ett kg (70 % umodne), 31 1-3 kg, 8 3-7 kg og 2 > 7. Gytebiomassen av observert laks var anslagsvis 42 kg (15 hofisk), mens oppgitt GBM er 91 kg hofisk eller 30 hofisk. Måloppnåelsen var dermed 46 %.

4.7 Kjeldelva

Elva ble svømt 17/10 av en teller (Øyvind K Hanssen). Sikten var 6-8 meter øverst i elva og ga god kontroll. Lengre ned avtok sikten til 4-5 m, og medførte noe dårlig kontroll i en del større kulper. Delvis isdekke gjorde også telling vanskelig i deler av elva. Det ble observert totalt 246 laks, fordelt på 230 smålaks, 15 mellomlaks og 1 storlaks. Det ble også registrert 4 oppdrettslaks (1,6 %). I tillegg til laks ble det observert 4 sjøørret (3 < 1 kg og en 1-3 kg). Gytebiomassen av observert laks var anslagsvis 271 kg (137 hofisk), mens oppgitt GBM er 364 kg hofisk eller 207 hofisk. Måloppnåelsen var dermed 74 %.

4.8 Vestpollelva

Drivtelling ble utført 22/10, men elva var da delvis dekket av is og sikten var 2-3 m. Det ble totalt registrert 84 laks, fordelt på 61 smålaks og 23 mellomlaks. Fisken sto klumpa fordelt og ble i all hovedsak registrert i to kulper. En del gravende par ble observert i elva. Det ble registrert en sikker

oppdrattslaks. I tillegg ble det registrert 50 sjørret. Det har vært en oppvandringsfelle i elva i 2012, der all laks har blitt registrert. Imidlertid var fella ute av drift i 1,5 uke ifbm. kraftig regnflom. All laks registrert etter gjenoppsetting av fella ble fettfinneklipt. Under drivtellinga ble kun 13 merka laks påvist, noe som indikerer at den uregistrerte oppvandringa under regnflommen var betydelig. Beregna gytebiomasse ut fra laks registrert ved drivtelling er 134 kg, men GBM er 61 kg.

4.9 Forsåelva

Elva ble svømt 23/10 av en teller (Øyvind K Hanssen). Sikten i elva var 3-4 m, men elva er generelt ikke mer enn 5 m brei. Dekninga var brukbar med unntak for noen få steder der elvedybden oversteg sikten. Øvre 700 m av elva ble ikke svømt på grunn av at elva her var svært lita, grunn og delvis dekket av is. Det ble observert totalt 78 laks, fordelt på 61 smålaks og 17 mellomlaks. Laksen var i full gyteaktivitet. Det ble gjort en sikker observasjon av oppdrettsfisk (1,3 %). Det ble observert en sjørret i elva. Gytebiomassen av observert laks var anslagsvis 109 kg (38 hofisk), mens oppgitt GBM er 58 kg hofisk eller 39 hofisk. Måloppnåelsen var dermed 188 %.

4.10 Kobbelva og Gjerdalselva

I 2012 skulle vassdraget undersøkes to ganger for å fange opp gytinga hos både sjørret og laks. Elvene ble svømt 24/9 av to tellere (Øyvind K Hanssen og Sondre Bjørnbet). Sikten i Kobbelva var da 2-3 m, og siden viktige gyteområder ligger dypere enn 2-3 m kunne ikke registreringer gjennomføres i Kobbelva. I Gjerdalselva var sikten 6-8 m og elva ble telt fra trappa og ned til Kobbvatnet. Ny "lakse-telling" ble utført 11/10, men Kobbelva hadde fortsatt for dårlig sikt til at telling kunne gjennomføres. Gjerdalselva ble telt fra Troforsen og ned til Kobbvatnet. Det ble observert totalt 2 laks, fordelt på 1 smålaks og 1 mellomlaks under tellinga 24/9. Ved neste telling, 11/10, ble det registrert 15 laks, hvorav to (hannlaks) ble registrert ovenfor Gjerfallet. I tillegg til laks ble det registrert 75 og 21 sjørret ved hhv første og andre telling.

4.11 Laksåga (Nordfjord)

Elva ble svømt 24/9 av to tellere (Øyvind K Hanssen og Sondre Bjørnbet). Sikten var da 7-9 m. Det ble observert til sammen 51 laks, fordelt på 26 smålaks, 19 mellomlaks og 6 storlaks. Det ble også registrert 9 sikre oppdrettslaks (15 %). I tillegg ble det registrert 355 sjørret (165 < 1kg, 170 1-3kg og 20 3-7kg). I følge lokale fiskere/grunneiere sto det relativt mye sjørret utenfor elva når tellinga ble utført, noe som anses som sannsynlig siden vi i 2012 i mindre grad enn tidligere år registrerte umoden fisk i nedre del av elva. Gytebiomassen av observert laks var anslagsvis 92 kg (24 hofisk), mens oppgitt GBM er 203 kg hofisk eller 68 hofisk. Måloppnåelsen var dermed 45 %.

4.12 Futelva

Elva ble svømt 15/10 av to tellere (Øyvind K Hanssen og Vidar Bentsen). Elva ble svømt fra Brattfossen og ned til stryket ovenfor den øvre trappa. Sikten var 3-5 m. Det ble observert totalt 202 laks, fordelt på 149 smålaks og 53 mellomlaks. Det ble ikke observert utgytt laks. Det ble registrert en sikker oppdrettslaks i elva (0,5 %). I tillegg til laks observertes 17 sjørret. Gytebiomassen av observert laks var anslagsvis 270 kg (111 hofisk), mens oppgitt GBM er 88 kg hofisk eller 52 hofisk. Måloppnåelsen var dermed 307 %.

4.13 Valneselva

Elva ble svømt 16/10 av to tellere (Øyvind K Hanssen og Vidar Bentsen). Sikten var 5-6 m. Det ble observert totalt 65 laks, fordelt på 39 smålaks, 24 mellomlaks og 2 storlaks. Det ble ikke observert utgytt laks. Det ble registrert en sikker oppdrettslaks i elva (1,5 %). I tillegg til laks observertes 15 sjørret (13 < 1 kg og 2 1-3 kg). Gytebiomassen av observert laks var anslagsvis 99 kg (37 hofisk), mens oppgitt GBM er 32 kg hofisk eller 15 hofisk. Måloppnåelsen var dermed 309 %.

4.14 Beiarelva m/sideelver

Elvene ble svømt 3-4/10 av fem tellere, to i sideelvene (Anders Lamberg og Bernt Kibsgaard) og tre i hovedelva (Sondre Bjørnbet, Vemund Gjertsen og Øyvind K Hanssen). Utførlig beskrivelse av gjennomføring og resultater foreligger i egen rapport (Gjertsen m. fl. 2012). Sikten var 7-12 m, noe som ga god dekning i elva. Tellinga ble utført tidlig i gyting hos laksen. Det ble registrert totalt 523 laks, fordelt på 190 smålaks, 251 mellomlaks og 82 storlaks. Det ble observert 3 sikre oppdrettsfisk i

elva (0,6 %). I tillegg til laks ble det observert 4162 sjøørret (2954<1 kg, 828 mellom 1-3kg, 364 3-7 kg og 16>7 kg). Basert på gjennomsnittsvektene av innrapportert fangst var gytebiomassen av observert laks anslagsvis 1.139 kg (213 hofisk), mens oppgitt GBM er 1704 kg hofisk eller 341 hofisk. Måloppnåelsen var dermed 67 %.

4.15 Saltdalselva m/sideelver

Elvene ble svømt 3-5/10 av totalt seks tellere. Utførlig beskrivelse av gjennomføring og resultater foreligger i egen rapport (Gjertsen m. fl. 2012b). Relativt lita elv med sikt på 20-25 m i hovedelvaga god dekning. Sikten var noe lavere i Evenesdal-/Vassbotnelva (10 m) men tilsa også her gode telleforhold. Tellinga ble utført i forkant av gyting for laks, og noe ørret var fortsatt aktive. Det ble registrert totalt 804 laks, fordelt på 204 smålaks, 412 mellomlaks og 272 storlaks. Det ble observert 5 sikre oppdrettsfisk i elva (0,6 %). I tillegg til laks ble det observert 4581 sjøørret (2323<1 kg, 1387 mellom 1-3kg, 782 3-7 kg og 83>7 kg). Basert på gjennomsnittsvektene av innrapportert fangst var gytebiomassen av observert laks anslagsvis 2552 kg (503 hofisk), mens oppgitt GBM er 2385 kg hofisk eller 477 hofisk. Måloppnåelsen var dermed 107 %.

4.16 Røssåga

Elva ble svømt 19/10 av totalt syv tellere. Utførlig beskrivelse av gjennomføring og resultater vil foreligge i egen rapport (Lamberg & Kanstad Hanssen 2013). I 2012 ble elva telt fra kanalen og ned til Mykjen, omlag 2 km nedstrøms samløpet med Leirelva. Det ble registrert totalt 556 laks, fordelt på 129 smålaks, 281 mellomlaks og 156 storlaks. Det ble observert 19 sikre oppdrettsfisk i elva. I tillegg til laks ble det observert 2857 sjøørret (1278<1 kg, 420 mellom 1-3kg, 130 3-7 kg og 29>7 kg). Vår arealberegning (svømt strekning) er 50,4 ha., og gjelder strekningen fra Sjøforsen/kanalen og ned til Mykjen (7 av totalt 11,3 km lakseførende strekning). Basert på gjennomsnittsvektene av innrapportert fangst var gytebiomassen av observert laks anslagsvis 1447 kg (273 hofisk), mens oppgitt GBM (inkl. Leirelva) er 1.249 kg hofisk eller 366 hofisk. Eventuell laks i Leirelva kommer i tillegg. Måloppnåelsen var dermed minimum 117 %.

4.17 Urvollelva

Elva ble svømt 22/9 av en teller (Anders Lamberg). Sikten var 4-5 m og dekningen god. Utløpselva (ca 200 m lang og svært stri) ble ikke svømt, mens alle lakseførende strekninger ovenfor innsjøen ble dekt. Det ble registrert 24 laks, fordelt på 21 smålaks og 3 mellomlaks. I tillegg ble det registrert 245 sjøørret. Gytebestandsmålet for vassdraget er 75 kg, mens observert gytebiomasse var 27 kg. Gyting i utløpsosen av innsjøen skal ikke utelukkes, men laks som gyter her er vanskelig å dokumentere. Antall laks kan imidlertid være noe høyere enn hva tellinga utført kun oppstrøms innsjøen tilsier. Måloppnåelsen var dermed minimum 36 %.

4.18 Åelva

Åelva ble svømt 28/9 på strekningen fra utløp Åbjørvatn og ned til Hårstadfossen. Sikten i Åelva var 5-7 m. Øvre del av Åelva har flere store kulper der tellingene kan bli usikre. En ny telling ble utført 23/10 for å kontrollere registreringene fra dette området. Tallene for 2012 er imidlertid basert på gytefisktellingene nedenfor Brattfossen, mens videoregistreringa i Brattfossen er benytta for å beskrive antall ovenfor Brattfossen. Totalt var det 805 laks i vassdraget høsten 2012. Dette var fordelt på 410 smålaks, 330 mellomlaks og 65 storlaks. I tillegg ble det registrert 1096 sjøørret nedstrøms Brattfossen. Gytebiomassen av observert laks var 1.431 kg, mens oppgitt GBM er 954 kg. Måloppnåelsen i 2012 var dermed 150 %.

Tabell 2 Registreringer av laks og sjørret ved drivtelling i Nordlandselver høsten 2012 (I regi av Førskvannsbiologen AS og Skandinavisk naturovervåking AS). For Gjerdalselva er tall for to telinger oppgitt.

Elv	Laks						Sjørret				Sr	
	små		mellom		stor		Sum laks	Opp-drett	<1kg	1-3		3-7
	♀	♂	♀	♂	♀	♂						
Kobbedalselva	11	16	10	6	-	-	43	3	-	-	-	-
Forfjordelva	13	13	1	2	1	-	30	2	27	1	-	-
Kongsvikelva	31	30	4	2	-	-	67	-	8	1	-	-
Elvegårdselva	10	41	30	22	12	5	120	17	24	19	19	-
Heggedalselva	6	2	-	1	-	-	9	1	7	4	1	-
Rånaelva	11	32	4	6	-	-	53	-	108	31	8	2
Kjeldelva	130	100	6	9	1	-	246	4	3	1	-	-
Vestpollelva	27	34	16	7	-	-	84	1	30	20	-	-
Forsåelva	27	34	11	6	-	-	78	1	1	-	-	-
Gjerdalselva	-/4	1/3	-/3	1/3	-/1	-/1	2/15	-/1	19/3	48/17	8/1	-
Laksåga (Nordfj.)	12	14	8	11	4	2	51	9	165	170	20	-
Futelva	75	74	36	17	-	-	202	1	13	3	1	-
Lakselva-Valnes	20	19	16	8	1	1	65	1	13	2	-	-
Beiarelva	23	167	135	116	55	27	523	3	2954	828	364	16
Saltdalselva	37	167	270	142	196	76	804	5	2323	1387	782	83
Røssåga	31	88	154	127	88	68	556	19	1278	420	130	29
Urvollelva	10	11	2	1	-	-	24	-	113	111	21	-
Åelva/Åbjøra*	165	245	158	172	46	19	805	3				

* Åbjøra/Åelva er tall fra teller i trappa i Brattfossen og drivtelling i Åelva nedstrøms Brattfossen.

Tabell 3 Oversikt over antatt snittvekt og gytebestandsmål (GBM) (jfr. Hindar m.fl 2007), samt observert gytebestand (OGB) i Nordlandselver høsten 2012. Antall kg OGB er beregna ut fra gjennomsnittsvokter ihht. www.fangstrapp.no, og der hvor slike opplysninger mangler er det forutsatt at snittvekta for smålaks er 2 kg, for mellomlaks 5 kg og for storlaks 8 kg. Differanse angir forskjellen mellom oppgitt GBM og OGB (differanse i 2011 er også tatt med).

Elv	Snittvekt hofisk	GBM (kg hofisk)	GBM (ant. hofisk)	OGB (kg hofisk)	OGB (ant. hofisk)	Differanse (kg / ant)	
						2012	2011
Kobbedalselva	1,6	76	49	72	21	-4	+14
Forfjordelva	1,6	117	73	32	15	-85	--
Kongsvikelva	1,7	120	69	82	35	-38	-42
Elvegårdselva	4,0	172	43	265	52	+93	--
Heggedalselva	2,6	95	36	12	6	-83	-81
Råna	3,0	91	30	42	15	-49	--
Kjeldelva	1,8	364	207	271	137	-93	--
Vestpollelva	1,9	61	32	134	43	+73	--
Forsåelva	1,5	58	39	109	38	+51	--
Gjerdalselva	-	234	-	30	8	-204	-66
Laksåga-Nordfj.	3,0	203	68	92	24	-111	--
Futelva	1,7	88	52	270	111	+182	-3
Lakselva-Valnes	2,1	32	15	99	37	+67	+62
Beiarelva	5,0	1704	341	1139	213	-565	-382
Saltdalselva	5,0	2385	47	2552	503	+167	+355
Røssåga	5,0	1249	250	1447	273	+198	-434
Urvollelva	2,3	75	33	27	12	-48	--
Åelva/Åbjøra	2,6	954	367	1431	369	+477	+368

5 Diskusjon

Oppsummeringa av drivtellingene som ble gjennomført i Nordland i 2012 viser at gytebestandsmålet (biomasse) var oppnådd i 10 (56 %) av 18 elver med kjent gytebestandsmål. Høsten 2012 ble de fleste elvene islagt allerede i midten av oktober, noe som er uvanlig tidlig. Dette medførte at flere av de planlagte registreringene ikke kunne gjennomføres. I Vestpollelva ble det utført en registrering til tross for at store deler av elva var islagt, mens en rekke elver ble fulgt opp ut gjennom oktober uten at isdekke avtok og tillot registrering. Alle utførte tellinger ble imidlertid utført under gunstige forhold, det vil si på relativt lite elv og med god sikt. Gjennomgående var gytinga sein i de fleste elvene, og basert på registreringer tidligere år forskjøvet med om lag to uker. Det var imidlertid en relativt markert forskjell geografisk sett, der vassdrag nord for Saltfjellet var seine, mens vassdragene sør for Saltfjellet hadde normal til tidlig gyting. I elver der gytebestandsmålet ikke ble nådd varierte måloppnåelsen fra 13 til 95 %. I Saltdalselva og Røssåga ble gytebestandsmålet oppnådd gjennom høy grad av fang og slipp fiske.

I tillegg til registreringer av gytefisk av laks registreres også all annen anadrom fisk i elvene. Med unntak for ei elv (Kobbedalselva) ble det registrert sjørørret i alle elvene, og 6 bestander bør anses som betydelige. Sjørøye ble i 2012 ikke påvist.

6 Litteratur

Anon. 2009a. Status for norske laksebestander i 2009 og råd om beskatning. Rapport fra Vitenskapelig råd for lakseforvaltning nr 1, 230 s.

Anon. 2009. Vedleggsrapport med vurdering av måloppnåelse og beskatningsråd for de enkelte bestandene. Rapport fra Vitenskapelig råd for lakseforvaltning nr 1b, 357 s.

Gjertsen, V., Lamberg, A., Bjørnbet, S., Kanstad Hanssen, Ø., Kibsgaard, B. & Øksenberg, S: 2012. Gytefiskregistrering i Saltdalselva i 2012. Resultater fra drivtelling av laks, sjørret og sjørøye 3-5.oktober 2012. Skandinavisk naturovervåking. Rapport 20/2012. 18 sider.

Gjertsen, V., Lamberg, A., Bjørnbet, S., Kanstad Hanssen, Ø. & Kibsgaard, B. 2012b. Gytefiskregistrering i Beiarvassdraget i 2012. Resultater fra drivtelling av laks, sjørret og sjørøye 3-4.oktober 2012. Skandinavisk naturovervåking. Rapport 19/2012. 21 sider.

Hindar, K., Diserud, D., Fiske, P., Forseth, T., Jensen, A.J., Ugedal, O., Jonssen, N., Storeid, S.-E., Arnekleiv, J. V., Saltveit, S. J., Sægrov, H. Og Sættem, L.M. 2007. Gytebestandsmål for laksebestander i Norge. NINA Rapport 226. 78 sider.

Lamberg, A, Bjørnbet, S., Gjertsen, V., Kanstad Hanssen, Ø. og Øksenberg S. 2010a. Gytefiskregistrering i Saltdalselva i 2010. Resultater fra drivtelling av laks, ørret og røye 19 til 21. oktober 2010. VFI-rapport 17/2010. 23 s.

Lamberg, A, Bjørnbet, S., Gjertsen, V., Kanstad Hanssen, Ø. og Øksenberg S. 2010b. Gytefiskregistrering i Beiarelva i 2010. Resultater fra drivtelling av laks, sjørret og sjørøye 25.oktober og 3-4. november i 2010. VFI-rapport 18/2010. 24 s.

Lamberg, A, Bjørnbet, S., Gjertsen, V., Kanstad Hanssen, Ø., Kibsgaard, B. og Øksenberg S. 2010c. Gytefiskregistrering i Rana og Røssåga i 2008 til 2010. VFI-rapport 15/2010. 20 s.

Lamberg, A., Strand, R., Bjørnbet, S. og Gjertsen, V. 2010d. Gytebestander av laks og sjørret i Åbjøravassdraget i Bindal kommune i 2010. VFI-rapport 19/2010. 30 s.

Lamberg, A., Strand, R. & Øksenberg, S. 2009a. Videoovervåking av laks og sjørret i Skjoma fra 2001 til 2008. LBMS-Rapport 02-2009. 30s.

Lamberg, A., S. Øksenberg & R. Strand. 2009b. Gytefiskregistrering i Skjoma i 2009. Resultater fra drivtelling av laks, ørret og røye 7. til 8. oktober 2009. VFI-rapport 5/2009:14s.

Lamberg, A., S. Øksenberg & R. Strand. 2009c. Gytebestander av laks og sjørret i Åbjøravassdraget i Bindal kommune i 2009. Resultater fra videoregistrering i Brattfossen og drivtelling av gytefisk. VFI-rapport 7/2009:26s.

Lehmann, G.B, Wiers, T. & Gabrielsen S-E. 2008. Uttak av rømt oppdrettslaks i vassdrag - undersøkelser høsten 2007. LFI-rapport nr 149. 31 sider.

Vedlegg

Vedlegg 1 Kartutsnitt fra de enkelte elver hvor det ble gjennomført drivtelling høsten 2012. Svømte strekninger er markert på hvert kartutsnitt.

